

HIKLU

Anvisningar om tillfälligt frånkoppling av brandlarmanläggning och sprinkler

Användning: För användning av personal och klienter vid räddningsverket

Användningsområde: Helsingfors räddningsverk, Västra Nylands räddningsverk, Mellersta Nylands räddningsverk och Räddningsverket i Östra Nyland

Godkänd:	Upprättad av:	Datum:	Version:
HIKLU OE-Styrgruppen	HIKLU byggnaders brandsäkerhet	5.3.2020	1.0

Innehåll

Anvisningar om tillfällig frånkoppling av brandlarmanläggning och sprinkler.....	3
Författningsgrund.....	3
Syftet med anvisningen.....	3
Automatisk brandlarm- och släckanläggning.....	3
Oväntad funktionsstörning i anläggningen.....	4
Planerad frånkoppling	5
Brandbevakning.....	5
Patrullering.....	5
Kontinuerlig bevakning.....	5
Observera	6
BILAGA 1: Krav för objekt under funktionsstörning av den automatiska brandlarm- och brandsläckanläggningen.....	7

Anvisningar om tillfällig frånkoppling av brandlarmanläggning och sprinkler

Anvisningen är utarbetad i samarbete med Helsingfors räddningsverk, Räddningsverket i Östra Nyland, Mellersta Nylands räddningsverk och Västra Nylands räddningsverk.

Författningsgrund

Räddningslagen 379/2011, 4 § Aktsamhetsplikt, 9 § Byggnaders brand- och utrymnings säkerhet, 12 § Underhåll av anordningar, 14 § Egen beredskap, 81 § Föreläggande att avhjälpa brister och avbrytande av verksamheten samt 82 § Särskilda säkerhetskrav.

Syftet med anvisningen

Syftet med denna anvisning är att skapa en handlingsmodell för situationer då en brandlarm- eller släckanläggning ska frånkopplas. Anvisningen är avsedd för fastighetsägare, fastighetsinnehavare, personer med ansvar för renoverings- eller byggarbeten samt för räddningsmyndigheterna. Anvisningen gäller de krav som ställs vid både kort- och långvarig frånkoppling samt vid funktionsstörning på grund av plötsliga fel.

Automatisk brandlarm- och släckanläggning

Med en automatisk brandlarm- och släckanläggning har man i byggnaden vanligtvis kompenserat utrymningsavstånd, klassificeringen av bärande konstruktioner, överskridning av den maximala storleken på en brandsektion, krav på ytklassificering, rökventilationsarrangemang eller andra brandtekniska krav. Anläggningarna kan utgöra en väsentlig del av byggnadens personsäkerhet (vård- och inkvarteringslokaler). En anläggning som inte fungerar kan orsaka en situation i byggnaden som innebär att byggnadens kondition inte är i enlighet med bygglovets och att byggnadens person- eller brandsäkerhet inte är på acceptabel nivå. Med brandbevakning säkerställs byggnadens person- och brandsäkerhet under reparation av anläggningen så att användningen av byggnaden kan fortgå tryggt utan avbrott.

Under frånkopplingen kan olycksrisken i byggnaden i vissa fall bli så hög med tanke på personsäkerheten att räddningsmyndigheten efter sitt övervägande avbryter verksamheten i byggnaden för den tid då anläggningen är frånkopplad. Man kan tvingas avbryta verksamheten i objekt som är kritiska för person- eller brandsäkerheten (till exempel vård- och inkvarteringslokaler, stora köpcentra), där man med brandbevakningsåtgärder inte förmår ordna tillräckligt trygga förhållanden i byggnaden.

Byggnader kan ha olika egenskaper och skilja sig avsevärt från varandra vad gäller person- och brandsäkerheten. Till och med objekt med samma användningsändamål kan avvika avsevärt från varandra. Räddningsmyndigheten överväger frånkopplingsåtgärderna separat för varje objekt. Principerna i den bifogade tabellen om hur användningsändamålet påverkar brandbevakningen är riktgivande.

Ansvar för anläggningens funktion och underhåll ligger alltid hos fastighetsägaren och -innehavaren samt verksamhetsutövaren. I objektets räddningsplan bör finnas beredskap för eventuell frånkoppling av anläggningarna. Fastighetsägaren och -innehavaren samt verksamhetsutövaren har även ansvar för att ordna bevakning av linjefel i förbindelsen till nödcentralen och fel i anläggningen samt för avhjälpande av fel. Att upptäcka linjefel eller fel i anläggningen, respons på felsituationer, kartläggning av felorsaker eller avhjälpande av dem ingår inte i nödcentralens eller räddningsverkets verksamhetsområde.

Fastighetsägaren och -innehavaren samt verksamhetsutövaren är skyldiga att anmäla frånkopplingar i byggnaden, linjefel och fel i anläggningen till räddningsmyndigheten och nödcentralen.

Utgångspunkten är att endast den person som utsetts att sköta anläggningen får genomföra frånkoppling och tillkoppling av den. Dessa åtgärder ska bokföras. Verksamheten ska ordnas så att falska larm undviks.

Anläggningen kan plötsligt träda ur funktion till exempel på grund av ett linjefel eller fel i anläggningen. Frånkopplingen kan även vara planerad till exempel vid underhålls- eller ändringsåtgärder. Frånkopplingen kan även bara omfatta en del av anläggningen eller börja plötsligt men fortsätta som en långvarig frånkoppling.

Oväntad funktionsstörning i anläggningen

Anläggningen kan plötsligt träda ur funktion i en byggnad som används, till exempel om en detektor eller ett munstycke skadas, vid problem med vattenkällan, ett linjefel eller tekniskt fel i anläggningen. Om situationen blir långvarig ska man beakta principerna för planerad frånkoppling.

Om delar av anläggningen frånkopplas ska man i dessa områden ordna brandbevakning för objektet i enlighet med den utarbetade räddningsplanen. Räddningsmyndigheten kan vid behov ge anvisningar om ordnande av brandbevakningen om frånkopplingen måste göras på grund av ett fel i anläggningen (inte en enskild detektor) och reparations- eller underhållsåtgärder inte kan vidtas omedelbart. I anvisningarna tas alltid hänsyn till personrisken i objektet, byggnadens användningsätt och brandriskerna (till exempel farliga ämnen). Vid behov måste man använda flera brandväktare.

Planerad frånkoppling

Om avstängning av anläggningen hänför sig till normalt underhåll av anläggningen eller en planerad, kortvarig underhållsåtgärd, ställer räddningsverket inga särskilda krav i fråga om åtgärden. Personalen i fastigheten ska informeras om situationen.

Vid långvarigare eller mer omfattande frånkopplingar som har stor betydelse för personsäkerheten kan räddningsmyndigheten kräva särskilda åtgärder, till exempel brandbevakning. Om frånkopplingen äventyrar personsäkerheten kan räddningsmyndigheten efter eget gottfinnande avbryta verksamheten i objektet. Vid bedömning av situationen ska räddningsmyndigheten bland annat beakta anläggningens självförsörjning samt andra faktorer som inverkar.

Om området är effektivt sektionerat från lokaler som används normalt, utan på brandsektionen inte kräver att lokalen utrustas med en automatisk brandlarm- eller släckanläggning och frånkopplingen inte påverkar personsäkerheten väsentligt, kan man efter räddningsmyndighetens gottfinnande avvika från principerna för brandbevakning. I bevakningen av området kan man i vissa fall även använda ett ändamålsenligt, tillfälligt brandlarmsystem, som larmar en plats med kontinuerlig bemanning.

En partiell frånkoppling behöver inte anmälas till nödcentralen. Om hela anläggningen kopplas från larmförbindelsen ska detta meddelas till det regionala räddningsverket och nödcentralen.

Brandbevakning

Den som bevakar området som ska frånkopplas måste känna till lokalen. Väktaren ska ha tillträdesrätt till alla utrymmen som bevakas. Brandväktaren ska ha de färdigheter som krävs för att lokalisera branden från brandlarmanläggningen och göra ett larmmeddelande, tillräckliga färdigheter i primärsläckning samt tillgång till primärsläckningsutrustning.

Patrullering

Med patrullering avses bevakning där alla lokaler i byggnaden patrulleras med förutbestämda intervaller. Den som utför patrullering kan lämna byggnaden. Patrullering behöver i allmänhet ske med en timmes intervaller.

Kontinuerlig bevakning

Med kontinuerlig bevakning avses en väktare eller väktargrupp som utför kontinuerlig patrullering i lokalerna utan att lämna byggnaden. Antalet personer som utför kontinuerlig bevakning ska dimensioneras så att alla lokaler i objektet bevakas

oavbrutet och kan nås tillräckligt snabbt vid brand. Personerna som utför bevakningen får inte lämna byggnaden utan ersättare.

Observera

- Brandsäkerheten uppfyller kraven enligt räddningslagen. (utrymningsvägar, primärsläckningsutrustning, brandbelastning, branddörrar med mera)
- Fastigheten utreder hos försäkringsbolaget skyddsanvisningarna vid frångående av en automatisk brandlarm- eller släckanläggning.
- Frångående tiden och -området begränsas alltid så att effekten är så liten som möjligt.
- Brandklockor och knappar i frångåendeområdet ska uteslutas från frångående.
- Heta arbeten och arbeten som orsakar brandfara ska undvikas och kraven i säkerhetsföreskriften för heta arbeten ska följas.

BILAGA 1: Krav för objekt under funktionsstörning av den automatiska brandlarm- och brandsläckanläggningen.

Användning	Observera
Vårdanstalter (sjukhus, ålderdomshem, specialboenden, fängelser, dygnet runt-daghem)	Kontinuerlig brandbevakning. Larm i enskilda vårdrum ska säkerställas till exempel med en brandvarnare i varje rum. Brandvarnarnas funktion ska kontrolleras. Bevakningen kan ordnas genom ökning av personalen.
Inkvarteringslokaler (hotell, internat)	Kontinuerlig brandbevakning. Larm i enskilda rum ska säkerställas till exempel med en brandvarnare i varje rum (utan brandlarm ingen inkvartering i rummet). Brandvarnarnas funktion ska kontrolleras. Bevakningen kan ordnas genom ökning av personalen.
Samlings- och affärslokaler (köpcentra, affärer, sporthallar, daghem, skolor, bibliotek, restauranger)	Brandbevakningens nivå bestäms utifrån samlings- och affärslokalernas storlek. I stora lokaler ska man för personsäkerhetens skull ha kontinuerlig brandbevakning. Patrullering nattetid.
Arbetsplatslokaler (kontor, ämbetshus)	Patrullering då ingen personal är på plats. Personalen kan sköta den kontinuerliga brandbevakningen dagtid.
Produktions- och lagerlokaler	Patrullerande brandbevakning. Hänsyn ska tas till eventuella stora egendomsvärden i objektet, brandsektionernas storlek och verksamhetens brandfarlighet.
Garage (underjordiska och ovanjordiska parkeringsanläggningar, parkeringshus)	Patrullerande brandbevakning. I underjordiska och ovanligt stora garage ska man ha kontinuerlig brandbevakning.